

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 3 stycznia 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił A. O. prawa do ponownego ustalenia wysokości emerytury.

W uzasadnieniu decyzji Zakład wskazał, iż zgodnie z art.114 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2016 roku, poz.887) prawo do świadczeń ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem decyzji, które miały wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość.

Zakład wskazał, iż 6 grudnia 2016 roku ubezpieczony złożył wniosek o doliczenie do stażu pracy okresu zatrudnienia w latach 1968-1970 oraz przeliczenie wymiaru podstawy świadczenia. Okres ten został już zaliczony do stażu pracy decyzją z dnia 4 sierpnia 2016 roku, natomiast ubezpieczony nie przedłożył informacji o wysokości wynagrodzenia jakie otrzymywał w Zakładzie Karnym w P..

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony A. O. wniósł o jej zmianę i przeliczenie świadczenia po uwzględnieniu pracy w latach 1961-1967 w Przedsiębiorstwie (...) w G. oraz dwóch lat pracy w (...) w Ł..

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony A. O. urodził się (...).

Od dnia 25 czerwca 1987 roku ubezpieczony miał przyznane prawo do renty inwalidzkiej III grupy, na stałe.

(decyzja – k.14 akt ZUS)

Decyzją z dnia 24 sierpnia 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. przyznał ubezpieczonemu emeryturę z urzędu, od dnia 28 sierpnia 2012 roku, informując jednocześnie, iż z dniem 28 sierpnia 2018 roku ustało prawo do renty.

Do ustalenia wysokości emerytury Zakład przyjął dotychczasową podstawę wymiaru renty wynoszącą 98,44%. Do wyliczenia kwoty renty przyjęto podstawę wymiaru z 12 miesięcy od 1 czerwca 1986 roku do 31 maja 1987 roku. Za udowodnione uznano wówczas 20 lat zatrudnienia.

Przy obliczaniu emerytury Zakład uwzględnił 21 lat okresów składkowych.

(decyzja – k.155 akt ZUS)

Decyzją z dnia 4 sierpnia 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych doliczył do stażu pracy ubezpieczonego zatrudnienie w Zakładzie Karnym w P. w okresie od 26 sierpnia 1968 roku do 24 czerwca 1969 roku, od 1 września 1969 roku do 17 września 2969 roku, od 20 września 1969 roku do 29 maja 1971 roku, tym samym staż ubezpieczeniowy wyniósł 23 lata i 8 miesięcy.

(decyzja – k.196 akt ZUS, załącznik do decyzji k.198 akt ZUS)

Decyzją z dnia 12 września 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych doliczył do stażu pracy ubezpieczonego zatrudnienie w Miejskim Zakładzie (...) w G. w okresie od 21 kwietnia 1977 roku do 12 listopada 1977 roku. Staż ubezpieczeniowy wyniósł 24 lata i 2 miesiące.

(decyzja – k.212 akt ZUS, załącznik do decyzji k.216 akt ZUS, świadectwo pracy – k.200 akt ZUS)

2 listopada 2016 roku ubezpieczony złożył wniosek o ponowne ustalenie wysokości świadczenia emerytalnego wnosząc o przeliczenie podstawy wymiaru świadczenia z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia przypadających przed rokiem w którym zgłoszono wniosek o przyznanie świadczenia lub ponowne ustalenie wysokości świadczenia bądź z kolejnych 10 kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy w którym zgłoszono wniosek o przyznanie świadczenia lub ponowne ustalenie wysokości świadczenia.

(wniosek – k.218 akt ZUS)

Po rozpoznaniu wyżej wskazanego wniosku, decyzją z dnia 29 listopada 2016 roku Zakład przeliczył emeryturę ubezpieczonego od 1 listopada 2016 roku. Do obliczenia emerytury Zakład przyjął 24 lata i 1 miesiąc okresów składkowych.

Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych z całego okresu ubezpieczenia. Wskaźnik podstawy wymiaru ustalony na dzień 1 listopada 2016 roku wyniósł 67,09%, a wysokość świadczenia po przeliczeniu 1.454,10 zł.

Kwota bazowa obowiązująca w dacie nabycia uprawnień do emerytury z urzędu wynosiła 2.974,69 zł.

Wynagrodzenie minimalne przyjęto za okres zatrudnienia za który ubezpieczony nie przedstawił wysokości zarobków

- od 2 października 1961 roku do 18 lipca 1967 roku w Przedsiębiorstwie Produkcji (...) w G.
- od 1 czerwca do 30 września 1971 roku w Wytwórni (...) w Ł.,
- od 16 października 1974 roku do 15 stycznia 1976 roku w (...) Zakładach (...) Przedsiębiorstwie Państwowym w G.,
- od 21 kwietnia do 12 listopada 1977 roku w Miejskim Zakładzie (...) w G.,
- od 2 maja 1978 roku do 31 grudnia 1979 roku w Zakładach (...) w Ł.

(decyzja – k.286 akt ZUS)

W dniu 6 grudnia 2016 roku ubezpieczony złożył wniosek o ponowne przeliczenie wysokości emerytury z dodaniem brakujących lat 1968-1970. Jednocześnie wniósł o nieobliczanie zaliczek na podatek i ubezpieczenie zdrowotne od kwot wyrównania.

(wniosek – k.291 akt ZUS)

Ubezpieczony został zatrudniony w Przedsiębiorstwie Produkcji (...) w G. w dniu 2 października 1961 roku. Zatrudnienie ustało w dniu 18 lipca 1967 roku.

Początkowo ubezpieczony został zatrudniony na podstawie umowy o naukę zawodu ogólnolusarskiego o specjalności tokarz, za wynagrodzeniem określonym w układzie zbiorowym.

Od 1 września 1962 roku wynagrodzenie ubezpieczonego wynosiło 350 zł miesięcznie.

(umowa o naukę zawodu, angaże, świadectwo pracy – akta osobowe – k.25)

Nie zachowały się dokumenty płacowe z okresu zatrudnienia ubezpieczonego w tym przedsiębiorstwie. Ubezpieczony nie posiada legitymacji ubezpieczeniowej z okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Produkcji (...) w G., ani innych dokumentów wskazujących na wysokość osiąganego wynagrodzenia.

W przedsiębiorstwie tym praca była wykonywana na akord. W zleceniu wykonania pracy była informacja o wynagrodzeniu za wykonanie określonego produktu (za sztukę). Pracownicy otrzymywali nagrody jubileuszowe, trzynastki.

Wysokość wynagrodzenia zależała od zaangażowania pracownika. Każdy pracownik miał inne zarobki.

(zeznania świadków: J. G. min.00:08:17 – 00:15:37, Z. M. min.00:15:34-00:19:53, J. M. min.00:19:53-00:22:52 – protokół z 12.02.2018 r.)

W okresie od 8 sierpnia 1967 roku do co najmniej 31 grudnia 1967 roku (od stycznia 1968 ubezpieczony był aresztowany) ubezpieczony był pracownikiem Zakładów (...). W spornym okresie ubezpieczony otrzymał wynagrodzenie w wysokości 6.846 zł.

(karty wynagrodzeń – k.220 akt ZUS)

Od 1 czerwca 1971 roku do 15 sierpnia 1971 roku ubezpieczony był zatrudniony w Wytwórni (...) w Ł..

(świadczenie pracy – k.4 akt ZUS)

W okresie od 20 sierpnia 1974 roku do 28 lutego 1977 roku ubezpieczony był zatrudniony w (...) Zakładach (...).

Początkowo ubezpieczony otrzymywał wynagrodzenie w wysokości 2.600 zł oraz dodatek DC w wysokości 100 zł.

Od 1 października 1974 roku wynagrodzenie ubezpieczonego wynosiło 2.500 zł, 350 zł dodatek funkcyjny i premia do 15% wynagrodzenia.

Od 16 października 1974 roku określono wynagrodzenie ubezpieczonego w stawce godzinowej wynoszącej 10,50 zł za godzinę, do wynagrodzenia była wypłacana premia. Od 1 listopada 1975 roku stawka za godzinę wzrosła do kwoty 14,50 zł.

Od 16 stycznia 1976 roku ubezpieczony otrzymywał wynagrodzenie w kwocie 3.100 zł oraz premię.

(dokumentacja osobowo-płacowa – k.224 akt ZUS)

Od 21 kwietnia 1977 roku do 12 listopada 1977 roku ubezpieczony był zatrudniony w Miejskim Zakładzie (...) w G.. Ubezpieczony nie dysponuje dokumentami, z których wynikałaby wysokość wynagrodzenia.

(świadczenie pracy – k.200 akt ZUS)

Od 27 kwietnia 1978 roku ubezpieczony był zatrudniony w Zakładach (...) w Ł.. Ubezpieczony pracował w pełnym wymiarze czasu pracy.

Wynagrodzenie ubezpieczonego wynosiło 16,50 zł za godzinę, 55 zł za deputat węglowy i premia regulaminowa.

Od 1 maja 1980 roku wynagrodzenie ubezpieczonego w stawce godzinowej podwyższono do 21 zł. Ubezpieczony otrzymywał premię regulaminową i deputat węglowy w wysokości 55 zł.

(umowa o pracę – k.29)

Do ustalenia wysokości wynagrodzenia ubezpieczonego Zakładach (...) w Ł. od 1 stycznia 1980 roku Zakład przyjął wynagrodzenie wskazane w kartach wynagrodzeń.

(karty wynagrodzeń – k.32-148)

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynagrodzenia ubezpieczonego w 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia wynosi 71,28%.

(zestawienie wynagrodzeń, opinia biegłej z zakresu księgowości – k.257)

Kwota bazowa wynosiła 2.974,69 zł, kwota ta pomnożona przez wskaźnik wysokości podstawy wymiaru 71,28% wynosi 2.120,36 zł.

Razem emerytura wnosi 1.389,27 zł, a po waloryzacji od 1 marca 2018 roku 1.562,79 zł.

Kwota emerytury została obliczona w następujący sposób:

$24 \times 2.974,69 \text{ zł} = 713,93 \text{ zł}$,

$[(294 \times 1,3\%):12] \times 2.120,36 = 675,34 \text{ zł}$.

(opinia biegłej z zakresu księgowości – k.217-231, k.255-258)

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie dowodów z ww. dokumentów, których strony nie kwestionowały.

Świadkowie J. G., Z. M. i J. M. potwierdzają, iż ubezpieczony był zatrudniony w Przedsiębiorstwie Produkcji (...) w G. oraz iż wynagrodzenie było wypłacane w systemie akordowym, co oznacza iż było uzależnione od wydajności pracownika. Świadkowie nie mają wiedzy w jakiej wysokości wynagrodzenie otrzymywał ubezpieczony. Co więcej z zeznań świadków wynika, iż każdy pracownik miał inne wynagrodzenie. Zeznania świadków nie są spójne w zakresie wypłacanych dodatków do wynagrodzenia – świadek J. G. zeznał, że pracownicy otrzymywali premię zaś Z. M. z całą stanowczością stwierdził, że premii nie było. Okoliczność ta nie ma jednak istotnego znaczenia dla sprawy, gdyż nie ma dokumentów z których wynikałyby zasady obliczenia tego składnika wynagrodzenia.

Sąd uznał wartość dowodową opinii biegłej z zakresu księgowości. Biegła wyliczyła wysokość wynagrodzenia ubezpieczonego w oparciu o dostępną dokumentację płacową. W opinii uzupełniającej biegła odniosła się do zastrzeżeń Zakładu, obliczając wskaźnik wysokości podstawy świadczenia ubezpieczonego z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia.

Po złożeniu opinii uzupełniającej żadna ze stron postępowania nie składała dalszych wniosków dowodowych.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie jest częściowo zasadne.

Ubezpieczony A. O. urodził się (...), co oznacza iż wysokość emerytury ustalana jest w systemie zdefiniowanego świadczenia i zależy od długości stażu i osiągniętych zarobków. Emerytura ta jest nabywana po spełnieniu warunków określonych w art.27 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2018 roku, poz.1270) osiągnięciu wieku emerytalnego oraz okresu składkowego i nieskładkowego wynoszącego dla mężczyzn co najmniej 25 lat.

Ubezpieczonemu, stosownie do treści art.27a ww. ustawy została przyznana emerytura z urzędu, zamiast pobieranej renty z tytułu niezdolności do pracy.

Zasady obliczania wysokości emerytury jako pierwszego świadczenia oraz emerytury jako świadczenia kolejnego, ustalanego – w związku ze spełnieniem warunków do jego uzyskania – po emeryturze lub rencie z tytułu niezdolności do pracy, do których prawo zostało ustalone wcześniej, bądź po wcześniej pobieranym świadczeniu przedemerytalnym zostały określone w art.53 ww. ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Zgodnie z treścią art.53 ww. ustawy emerytura wynosi:

1) 24% kwoty bazowej, o której mowa w art. 19, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, oraz

2) po 1,3% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów składkowych,

3) po 0,7% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów nieskładkowych

- z uwzględnieniem art. 55.

Przy obliczaniu emerytury okresy, o których mowa w ust.1 punkt 2 i 3, ustala się z uwzględnieniem pełnych miesięcy.

Emeryturę, której podstawę wymiaru stanowi podstawa wymiaru świadczenia, o którym mowa w art.21 ust.1 punkt 1 i ust. 2 ww. ustawy, oblicza się od tej samej kwoty bazowej, którą ostatnio przyjęto do ustalenia podstawy wymiaru, a następnie emeryturę podwyższa się w ramach waloryzacji przypadających do dnia nabycia uprawnień do emerytury.

Emerytura składa się z części socjalnej wynoszącej 24% kwoty bazowej (art.53 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy) oraz z części stażowej, zależnej od podstawy wymiaru emerytury i wynoszącej po 1,3% tej podstawy za każdy rok okresów składkowych oraz po 0,7% podstawy wymiaru za każdy rok okresów nieskładkowych (art.53 ust.1 pkt 1 i 2 ww. ustawy), przy uwzględnieniu pełnych miesięcy okresów składkowych i nieskładkowych (art.53 ust.2 ww. ustawy).

Części składowe emerytury (socjalna i stażowa) zależą od kwoty bazowej określonej w art.19 – pierwsza wpływa na jej wysokość bezpośrednio (24% tej kwoty), natomiast druga – pośrednio, wskutek pomnożenia przez kwotę bazową obliczonego wcześniej wskaźnika wysokości podstawy wymiaru (art.15 ust.4 pkt 4 ww. ustawy). Przy ustalaniu emerytury jako pierwszego świadczenia do obliczenia jej części socjalnej i stażowej stosuje się tę samą kwotę bazową. Tę samą (aktualną) kwotę bazową stosuje się również do obliczenia emerytury jako kolejnego świadczenia, jeżeli jej podstawy nie stanowi podstawa wymiaru świadczenia ustalonego wcześniej, lecz podstawa ta jest ustalana na nowo w myśl art.15 (art.21 ust.1 pkt 2 i ust.3 ww. ustawy).

Podstawę wymiaru pierwszej emerytury ustala się na podstawie art.15 w zw. z art.19 ww. ustawy.

Zgodnie z treścią art.15 ust.1 ww. ustawy podstawę wymiaru emerytury stanowi ustalona w sposób określony w ust.4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie 10 kolejnych lat kalendarzowych wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę z uwzględnieniem ust.6 i art.173. Na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury może stanowić ustalona w sposób określony w ust.4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenie emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu (art.15 ust.6 ww. ustawy).

W celu ustalenia podstawy wymiaru emerytury:

1) oblicza się sumę kwot podstawy wymiaru składek i kwot wskazanych w ust.3 (m.in. zasiłków chorobowych, zasiłków dla bezrobotnych) w okresie każdego roku z wybranych przez zainteresowanego,

2) oblicza się stosunek każdej z tych sum kwot do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia, ogłoszonej za dany rok kalendarzowy wyrażając go w procentach z zaokrągleniem do setnych części procentu,

3) oblicza się średnią arytmetyczną tych procentów, która stanowi wskaźnik podstawy wymiaru, z zastrzeżeniem ust.5,

4) mnoży się przez ten wskaźnik kwotę bazową, o której mowa w art.19.

Jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującą w tym okresie

minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy (art.15 ust.2a ww. ustawy).

Decyzją z dnia 24 sierpnia 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. przyznał ubezpieczonemu, z urzędu emeryturę od dnia 28 sierpnia 2012 roku, informując jednocześnie, iż z dniem 28 sierpnia 2018 roku ustało prawo do renty. Do ustalenia wysokości emerytury przyjęto dotychczasową podstawę wymiaru renty wynoszącą 98,44%. Do wyliczenia kwoty renty przyjęto podstawę wymiaru z 12 miesięcy od 1 czerwca 1986 roku do 31 maja 1987 roku. Za udowodnione uznano wówczas 20 lat zatrudnienia.

Zgodnie z treścią art.114 ust.1 ww. ustawy o emeryturach i rentach w sprawie zakończonej prawomocną decyzją organ rentowy, na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, uchyla lub zmienia decyzję i ponownie ustala prawo do świadczeń lub ich wysokość, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono nowe okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość.

Do wniosku z dnia 2 listopada 2016 roku o przeliczenie emerytury ubezpieczony dołączył dokumentację osobowo-płacową dotyczącą zatrudnienia w Zakładach (...) w G. z lat 1967-1968 oraz 1971-1974, w (...) Zakładach (...) w G. oraz z Zakładów (...) w Ł..

Dokumentacja ta stanowiła podstawę do ponownego przeliczenia emerytury, przy uwzględnieniu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru na 67,09% obliczonych z 20 lat kalendarzowych z całego okresu ubezpieczenia.

Zaskarżoną decyzją z dnia 3 stycznia 2017 roku Zakład odmówił ubezpieczonemu prawa do przeliczenia emerytury przez uwzględnienie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Produkcji (...) w G. oraz prawidłowe ustalenie wysokości wynagrodzenia w Zakładach (...) w Ł. w latach 1977-1979.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż ubezpieczony w Przedsiębiorstwie Produkcji (...) w G. był zatrudniony w okresie od 2 października 1961 roku do 18 lipca 1967 roku. Wynagrodzenie do 1 września 1962 roku wynosiło 350 zł, czyli od początku zatrudnienia do końca września 1962 roku należy przyjąć tę kwotę. Brak jest danych dotyczących wysokości wynagrodzenia w dalszym okresie zatrudnienia i stosownie do treści art. 15a ww. ustawy należy przyjąć, do ustalenia wysokości wynagrodzenia, wynagrodzenie minimalne.

Do okresu składkowego i wysokości wynagrodzenia Sąd przyjął, na podstawie kart wynagrodzeń zatrudnienie ubezpieczonego od 8 sierpnia 1967 roku do co najmniej 31 grudnia 1967 roku (od stycznia 1968 ubezpieczony był aresztowany) w Zakładach (...). W spornym okresie ubezpieczony otrzymał wynagrodzenie w wysokości 6.846 zł.

Ubezpieczony kwestionował również wysokości przyjętego wynagrodzenia jakie osiągał w Zakładach (...) w Ł.. Za okres od 1980 roku do końca zatrudnienia (19 listopada 1987 roku) ubezpieczony przedłożył źródłową dokumentację płacową i dokumentacja ta stanowi podstawę ustalenia wysokości wynagrodzenia.

Za okres od 2 maja 1978 roku do 31 grudnia 1979 roku wynagrodzenie ubezpieczonego należy obliczyć na podstawie umowy o pracę i angażu z 14 maja 1978 roku. Wynagrodzenie to jest wyższe niż przyjęte przez organ rentowy, gdyż ten przyjął wynagrodzenie minimalne.

Reasumując do ustalenia wskaźnika podstawy wymiaru przy przyjęciu wynagrodzeń uzyskiwanych przez ubezpieczonego w Przedsiębiorstwie Produkcji (...) w G. oraz w Zakładach (...) należy przyjąć wynagrodzenie z 20 lat kalendarzowych z całego okresu ubezpieczenia, z lat 1963-1967, 1972-1976, 1978-1987. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynosi 71,28%.

Wobec powyższego Sąd na podstawie art.477¹⁴§2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w punkcie 1 wyroku.

Nie ma podstaw, aby do ustalenia wysokości wynagrodzenia w Przedsiębiorstwie Produkcji (...) w G. przyjąć wynagrodzenie akordowe, gdyż brak jest jakichkolwiek dowodów na jego wysokość.

Akordowy system pracy nie daje możliwości ustalenia podstawy wymiaru składki ubezpieczonego w oparciu o zeznania powołanych przez niego świadków. Za pracę w systemie akordowym, określaną również akordem lub pracą na akordzie, przysługuje wynagrodzenie zależne od wydajności pracownika. W systemie akordowym pracownik zazwyczaj otrzymuje zmienne wynagrodzenie, co wynika właśnie ze zróżnicowania jego wydajności w określonych jednostkach czasu. W zależności od intensyfikacji wysiłku pracownika rezultaty jego pracy są różne i tym samym wynagrodzenie jest zmienne.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazano, iż w postępowaniu sądowym nie obowiązuje ograniczenie co do środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty określone w §20 Rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 roku, II UKN 186/97, Lex nr 32696). W sprawach emerytalno – rentowych wyliczenie wysokości świadczenia może nastąpić jedynie na podstawie zarobków faktycznie otrzymanych i to tych, od których istniał obowiązek odprowadzania składki na ubezpieczenie społeczne, co wynika jednoznacznie z treści art.15 ww. ustawy o emeryturach i rentach z FUS. W postępowaniu cywilnym przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych w sprawie o przeliczenie wysokości emerytury możliwe jest dopuszczenie i przeprowadzenie wszelkich dowodów, w tym także dowodu z zeznań świadków lub przesłuchania samego ubezpieczonego. Nie jest jednak możliwe przeliczenie wysokości emerytury w oparciu o jakąś hipotetyczną uśrednioną wielkość wynagrodzenia uzyskiwanego przez ubezpieczonego, bowiem uśrednione obliczenie wysokości wynagrodzenia nie może oddać indywidualnych cech właściwych dla danego stosunku pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2007 roku, I UK 36/07). Co za tym idzie, zasada obliczania świadczeń w oparciu o rzeczywiste zarobki nie może zostać zastąpiona domniemaniem wynagrodzenia w danym roku kalendarzowym. Zgodnie zaś ze stanowiskiem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 9 stycznia 1998 roku (II UKN 440/97), zaliczenie nieudokumentowanych okresów składkowych do uprawnień oraz wzrostu świadczeń emerytalno-rentowych wymaga dowodów nie budzących wątpliwości, spójnych i precyzyjnych. Przepisy z zakresu ubezpieczeń społecznych są normami bezwzględnie obowiązującymi i nie zawierają unormowań pozwalających na ustalenie wynagrodzenia w sposób przybliżony lub prawdopodobny. Prymat nadany dokumentacji pracowniczej prowadzi do gradacji mocy dowodowej polegającej na tym, że dokumentacja ta stanowi podstawę weryfikacji pozostałych dowodów przedłożonych przez strony.

Do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne nie podlegają zaliczeniu wynagrodzenia uzyskiwane za projekty wynalazcze jakie ubezpieczony otrzymał w okresie zatrudnienia w Zakładach (...) w Ł.

Przede wszystkim brak jest dowodów, z których wynikałoby że od wynagrodzenia była odprowadzona składka na ubezpieczenie społeczne. Nadto w decyzjach o wynagrodzeniu za projekt wynalazczy określono wynagrodzenie twórców, czyli nie tylko ubezpieczonego. Nie ma żadnych danych w jaki sposób została rozdzielona ta kwota pomiędzy twórców.

Ubezpieczony otrzymał dwukrotnie nagrodę (w dniu 22 grudnia 1983 roku i w dniu 25 stycznia 1985 roku) związaną z udziałem w konkursie „Najlepszy racjonalizator w dziedzinie antyimportu”.

Zgodnie z punktem 11c załącznika do rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac w sprawie obliczania podstawy emerytury lub renty, zasiłków z ubezpieczenia na wypadek choroby i macierzyństwa oraz składek na ubezpieczenia społeczne z dnia 19 sierpnia 1968 roku (Dz.U. nr 35, poz. 246 ze zm.) - w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 1977 roku (po zmianach wprowadzonych rozporządzeniem Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych w sprawie dostosowania niektórych przepisów o ubezpieczeniu społecznym i o ubezpieczeniu rodzinnym do zasad określających składniki funduszu płac z dnia 13 grudnia 1976 roku (Dz.U. nr 40, poz. 239) zatytułowanego „Wykaz składników wynagrodzenia zaliczonych do osobowego funduszu płac, których nie uwzględnia się przy obliczaniu podstawy wymiaru emerytury i renty” przy obliczaniu podstaw wymiaru emerytury i renty nie uwzględnia się nagród konkursowych.

Zatem nagroda wypłacona ubezpieczonemu nie podlega zaliczeniu do wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru emerytury w 1983 i 1984 roku.

Wobec powyższego Sąd oddalił odwołanie w pozostałym zakresie, na podstawie art.477¹⁴§2 k.p.c.

ZARZĄDZENIE

- 1) Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ZUS, z pouczeniem o prawie, terminie i sposobie złożenia apelacji.
- 2) Wypożyczyć pełnomocnikowi ZUS akta rentowe, zobowiązując do zwrotu wraz ze złożoną apelacją.
- 3) Doręczyć pełnomocnikowi ZUS kopię protokołów rozpraw.

7 maja 2019 roku